

*Kommentar från Kyrklig samlings ordförande
med anledning av ärkebiskopsvalet:*

Kyrkosplittringen är redan ett faktum

Det har skrivits kyrkohistoria i Sverige sägs det. En kyrka där den främsta företrädaren kallas ärkebiskop har genom sitt valsysteem fört fram en kvinna till den posten. Att det redan i flera år funnits kvinnliga kyrkoledare i nära besläktade kyrkor i Norge, Tyskland och USA m.m. kan man i sammanhanget bortse ifrån.

Sverige är ju i den egna självbilden hos många ett föregångsland i det mesta och Lena Mellin i Aftonbladet ¹ och nyhetsredaktioner över hela landet spar inte på berömmet och den nya ärkebiskopen Antje Jackelén har lyfts fram i morgonsoffor, hela tiden med betoningen att hon är kvinna. När valresultatet är klart står hon direkt inför en samlad journalistkår som en vinnare i ett presidentval och hennes första ord är: "Vilken häftig kyrka vi har som kan enas så klart kring en kandidat." ² Hon är glad och omtumlad, inte ett ord om kyrkans Herre eller tyngden och allvaret i det ansvarsfulla uppdraget.

Professor Eva Hamberg har längre varnat för kyrkans inre sekularisering både i form och innehåll. ³ Ärkebiskopsvalet bekräftar bilden med en regelrätt kampanj, radio- och TV intervjuer med Jackelén under processen, överläggningar och direktiv i partigrupper, stor aktivitet på sociala medier, härskarteknik från biskop Åke Bonnier som hade mage att kalla dem som ställde ärliga frågor till kandidaterna om deras tro och övertygelser för trosopoliser. ⁴ Det var Antje Jackelén som skulle vinna. Det hade makten, politikerna och de informella nätverken, som i praktiken styr kyrkan bestämt.

Men frågan är om detta kommer att vara en ögonöppnare? Kanske kommer den kända insikten från Pyrrhus, som år 280 f.Kr konstaterade "att en sådan seger till och vi är förlorade" att besannas. I tidningen Dagen frågar opinionsredaktören Elisabeth Sandlund om Svenska kyrkan står inför en kyrkosplittring? ⁵

Hennes fråga är berättigad. Det står inte väl till i den svenska kyrkoprovinsen. Många personer med bakgrund i olika fromhetsriktningar, med olika ståndpunkter i flera kyrkliga kontroversfrågor inklusive ämbetsfrågan och äktenskapsfrågan känner inte igen den nya ärkebiskopen som en rätt biskop. Hon är otydlig i frågan om Jesus från Nasaret verkligen var Messias, Guds son, och hela världens Frälsare; vägen, sanningen och livet. Hon svajar på frågan om Trosbekännelsernas ord ger en riktig sammanfattning om vem Gud är och hur han uppenbarat sig för oss. Hennes religionsteologi suddar ut gränser.

Det är en sund reaktion, vars yttersta konsekvenser ännu är svåra att överblicka. Är det ett systemfel och kyrkans inre sekularisering som kommit i dagen och som blivit tydligt för allt fler? Vart är Svenska kyrkan egentligen på väg? Kritiken handlar ju inte om perifera frågor, utan om trons centrum och kärna, om en kyrkoprovins överhuvudtaget tillhör den "heliga, allmänliga och apostoliska kyrkan" om den svävar på målet om Jesus är Kristus, den av Gud utvalde och utpekade Frälsaren.

"Den som förnekar Sonen har inte heller Fadern. Den som erkänner Sonen har också Fadern. Bevara det som ni har hört från början," skriver aposteln (1 Joh 2:23-24). Det är om trons centrum kritiken handlar. Även Kyrkoordningen är entydig: "Den som är biskop skall ha

ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning." (KO2000 kap 8, punkt2)

Ja, hur kommer de att agera som liksom många ekumeniska partners, inte känner igen den nya ärkebiskopen som en trons försvarare och upprätthållare och upplever en sakramental osäkerhet i en kyrka som inte ens lever upp till sin egen tro, bekännelse och lära, som den är formulerad i Kyrkordningens portalparagraf?

Många sörjer över utvecklingen och det är också intressant hur flera oberoende kommentatorer t.ex. Maria Ludvigsson⁶ och PJ Anders Linder,⁷ för att nämna några, i reflekterande krönikor i media och på bloggar ställer frågor om vart kyrkan är på väg. Står den inte längre för sin tro?

Ärkebiskopsvalet illustrerar kyrkans omdaning och är kulmen för en allt mer genomgripande och accelererande förändring de senaste 50 åren. Genom den konsekventa politiseringen, där företrädare för traditionell kristen tro förnekats inflytande och varit stängda från ledande uppdrag har manegen krattats för den lilla men inflytelserika grupp som företräder moderna teologiska strömningar, som i många fall inte är särskilt moderna utan avvisats av kyrkan alltifrån fornkristen tid. Svenska kyrkan modell 2013 vill framstå som en modern "demokratisk folkkyrka" men har på vägen förvandlats till en unik kyrkobilddning, faktiskt funktionellt ateistisk, samtidsanpassad och kontextuell i den meningen att den mer speglar det omgivande samhället och de rådande modeideologierna än sitt arv. Politisk kontroll och modern teologi har skapat en "kyrka" med nya signalord: öppen, demokratisk och rikstäckande i stället för helig, allmänlig och apostolisk. Det är den kyrkan som valt en ny ärkebiskop. Hon är en logisk företrädare för denna nya "kyrka."

Den bärande principen i den nya teologin är läran om en fortgående uppenbarelse. Det framgick, med möjligen ett undantag, i utfrågningen av de ärkebiskopskandidater som nominerats. Bibeln är inte det uppenbarade Ordet från Gud, som rymmer vad vi behöver veta för vår frälsning och med vilken kyrkan står och faller. Bibeln är en samling av människors erfarenheter av Gud, som skall ses i relation till våra erfarenheter och insikter. Nu ska man inte längre med Paulus utbrista: "Jag vet på vem jag tror" (2 Tim 1:12) utan ropet är snarare: "Vad är det jag inte längre behöver tro på?" Allt sker under begreppet bibeltolkning, som inte längre betyder att översätta Bibelns ord in i vår situation genom att tränga djupare in i Uppenbarelsen utan att söka finna det som man menar är Bibelns egentliga budskap och som ofta sammanfattas som ett "kärleksbudskap."

Men det är en teologi utan pastoralt handlande, utan iver för mission och vittnesbörd. Det bygger inga församlingar. Svenska kyrkan har genom sin otydliga Kristusbekännelse förvandlats till en frågornas kyrka utan svar! En folkkyrka utan folk för folket överger den kyrkan! Alla kyrkor som slagit in på denna väg tappar medlemmar. Vägran att inse detta påskyndar kyrkans kris.

Den kyrka som förlorat tron på det Uppenbarade ordet gör Gud okänd för oss och Jesus på sin höjd till en intressant person att inspireras av eller ta spjörn emot. Det vi kallar kyrkan blir en organisation bland alla andra, mission ifrågasätts och likställs med propaganda och övergrepp av andra kulturer och liturgin blir ceremonier som kan ändras över tid när t.ex. nattvardselementen kan bytas ut, kristen livsstil blir ett etiskt handlande där den apostoliska undervisningen relativiseras.

Kyrkosplittningen är redan ett faktum. I församlingarna finns redan ett utbrett motstånd mot att ständigt vara objekt för beslut som fattas uppifrån. Många ser med bävan fram emot nästa år då stordriften d.v.s. tillskapandet av jättepastorat kommer att införas på många håll och församlingarna inte ens får välja sina egna kyrkoråd. Kyrkan är redan djupt

fragmenterad. I praktiken fungerar Svenska kyrkan redan nu som en yttre ram, som hålls samman som en ekonomisk, organisatorisk storhet. Där församlingar ännu fungerar, sker det inte så sällan, genom att man högaktningfullt struntar i ukaser från högre ort och man finner sin egen väg att bedriva arbetet, ofta med inspiration från "fristående" organisationer inom kyrkan och ekumeniska kontakter. Men trots allt detta positiva arbete och försök att hålla glödhärden levande vittnar många om uppgivenhet, sorg och maktlöshet och känner sig alltmer hemlösa i Svenska kyrkan. De känner inte igen sig i sin Herres hus, i det samfund där de kom till tro, där de döptes och konfirmerades och ur vars rika traditioner de öst.

Många känner sig därför tvungna att nu lämna Svenska kyrkan och söka sig till andra sammanhang där Kristusbekännelsen ljuder tydligt och där de kan känna sakramental trygghet. Samtidigt har dörrar öppnats inom kyrkan mellan personer, grupper och organisationer som funnit att på de allt avgörande punkterna står man i samma bekännelse och sökandet efter hur man kan leva i en sund mångfald är levande. På detta område har något stort redan börjat – många har upptäckt att skiljelinjerna inte går där man tänkte sig utan i den grundläggande frågan vem Kristus är och hur han gör sig känd.

Det var bra att Elisabeth Sandlund ställde frågan om organiserad kyrkosplittring står för dörren. Det tvingar oss att tänka igenom vad som står på spel, inte bara för oss själva utan också för framtiden. Kommer polariseringen öka eller är det för sent? Nu behövs en tid av eftertanke och samråd inom och utom kyrkan.

Jag tror att de tre principer för vår roll i Svenska kyrkan som vi inom Kyrklig samling formulerade för några år sedan är mer aktuella än någonsin:

1. *Ett frimodigt trots och beslutsamhet* att "kämpa för den tro, som en gång för alla har anförtrotts de heliga (Jud.3).
2. *Ett planerat långsiktigt handlande*, så att vi inte sätter krokben för oss själva och stänger Guds möjligheter.
3. *Beredskap för det oväntade*. Gud är också överraskningarnas Gud, det vet vi av Josefshistorien där Gud "vänder det onda till något gott och därigenom bevarar många vid liv."(1 Mos 50:20)

MÅ HERREN FÖRBARMA SIG ÖVER OSS ALLA

Hyssna den 17 oktober 2013

Yngve Kalin

Ordförande i Kyrklig samling kring Bibeln och bekännelsen

---

¹ Lena Mellin, Aftonbladet krönika "Pinsamt men inte för kyrkan," 15 okt 2013

² T.ex. TV4 Play "Sveriges första kvinnliga ärkebiskop", 15 okt 2013

³ Eva Hamberg citerad i Dagen "Ledande teolog går ur kyrkan", 10 okt 2013

⁴ Åke Bonnier "Trosopoliserna, Svenska kyrkan och ärkebiskopsvalet" blogg.svenskakyrkan/akebonnier, 13 okt 2013

⁵ Elisabeth Sandlund, ledare i Dagen "Skrivs ett nytt kapitel i kyrkhistorien? 11 okt 2013

⁶ Maria Ludvigsson, krönika i Svenska Dagbladet "Är inte Kristus kyrkans usp?" 12 okt 2013

⁷ PJ Anders Linder, Forum Axess "Och nu är det inget unikt med Jesus," 10 okt 2013